

Aanbesteding: Raamovereenkomst Adviesdiensten Energiesystemen**Nota van Inlichtingen dd 13 november 2025**

Zaaknummer: 4460049

vraag	Document	Hoofdstuk/ paragraaf/a rtikel	blz.	Vraag	Antwoord
1	Aanbestedingsdocument	1.2	5	Definities: In uw aanbestedingsdocument geeft u aan dat nadere opdrachten 1-op-1 worden gegund onder €25.000,- . Wij stellen voor deze grens op te hogen, zodat zowel gemeente als raamcontractpartijen minder tijd en geld kwijt zijn aan minicompetities. De aanbestedingsgrens voor eenvoudige aanbestedingen voor de gemeente Arnhem is €50.000,- . Bent u bereidt om het plafond voor nadere opdrachten te verhogen naar €50.000,-?	AD is bereid om te verhogen naar € 35.000 voor perceel 1, en voor perceel 2 en perceel 3 te verhogen naar € 50.000,-
2	Aanbestedingsdocument	1.4	6	Kan de AD beschrijven hoe de interne organisatie er uit ziet rond deze beschreven regie rol? Is dit één team of moeten meerdere teams/afdelingen samenwerken?	Nadere Opdrachten kunnen zowel vanuit de afdeling Duurzaamheid als vanuit het Programma Versnelling Energietransitie verstrekt worden. Momenteel wordt onderzocht hoe de organisatie vanaf 2026 vormgegeven wordt. Voor deze opdracht is belangrijk: - directe aansturing altijd vanuit een project, per project is de projectsamenstelling anders, afhankelijk van fasering en omvang; - er zal één overkoepelende contractbeheerder van deze raamovereenkomst zijn.
3	Aanbestedingsdocument	1.4	6	Hoe verhoudt de regierol zich tot de ontwikkeling van projecten in de projectorganisatie? Waar liggen wat jullie betreft de grenzen van deze regierol?	De regierol wordt op hoofdlijnen op twee manieren ingevuld: - middels het energieprogramma EvA voeren we de regie op de stadsbrede energietransitie; - middels een nog op te richten energiebedrijf voeren we regie op de ontwikkeling en realisatie van duurzame energiesystemen, dit moet bestuurlijk nog worden verankerd.
4	Aanbestedingsdocument	1.4	6	De opdrachtnemer werkt voor AD die een regierol heeft in de energietransitie. Arnhem heeft diverse kwantitatieve doelen vastgesteld met een harde deadline. Wordt de uitvoering van de adviesdiensten wel/niet gekoppeld aan het halen van deze doelen? M.a.w. gaat de opdrachtnemer in deze raamovereenkomst een inspannings- of een resultaatverplichting aan?	Gemeente Arnhem is zelf verantwoordelijk voor de overkoepelende deadlines en het halen van doelen in de energietransitie. De opdrachtnemer gaat een resultaatverplichting aan binnen de opdracht, die veelal onderdeel van een project is.
5	Aanbestedingsdocument	1.4	6	"AD heeft een regierol in de energietransitie. Vanuit deze rol zijn meerdere randvoorwaarden vastgesteld" Hoe wilt de gemeente de regievol invulling geven?	Zie het antwoord op vraag 3.
6	Aanbestedingsdocument	1.4	6	U beschrijft dat u als AD werkt aan diverse opgaves. Kunt u toelichten hoe een dergelijk projectteam vanuit u als oopdrahtgever eruit ziet? Op welke wijze werkt dit team samen met de opdrachtnemer? Is hierbij een vast aanspreekpunt beschikbaar?	Nadere Opdrachten kunnen zowel vanuit de afdeling Duurzaamheid als vanuit het Programma Versnelling Energietransitie verstrekt worden. Momenteel onderzoekt de gemeente hoe de organisatie vanaf 2026 wordt vormgegeven. Voor deze opdracht zijn de volgende punten belangrijk: - directe aansturing altijd vanuit een project, per project is de projectsamenstelling anders, afhankelijk van fasering en omvang; - er zal één overkoepelende contractbeheerder van deze raamovereenkomst zijn.
7	Aanbestedingdocument	1.4	6	Perceel 1: Integraal Energiesysteem. In de beschrijving van de opdracht staat dat "duurzaam en toekomstbestendig" een belangrijk onderdeel is van het toekomstige energiesysteem. In deze tijden verwacht je daarom aandacht voor netcongestie. Maar dit woord komt niet 1x in het document voor. Waarom niet?	De onderwerpen zijn ter illustratie en niet limitatief.
8	Aanbestedingsdocument	1.5	6	Wat is de relatie tussen het 'eerste' energietransitieplan van eind 2025 en de in deze aanbesteding gevraagde ondersteuning aan de gemeente Arnhem voor de komende 4 jaar?	De Raamovereenkomst is ondersteunend aan het energiestrategieplan om te komen tot het behalen van de doelen en uitvoering van de gemaakte plannen in het energietransitieplan.

vraag	Document	Hoofdstuk/ paragraaf/a rtikel	blz.	Vraag	Antwoord
9	Aanbestedingsdocument	1.5	6	"In het koersdocument staan de ambitie en visie van AD uitgewerkt in de waarden en bouwstenen voor de ontwikkeling van het energiesysteem. Het koersdocument wordt eens per vijf jaar geactualiseerd" Hoe verhoudt dit document zich tot het Warmteprogramma en welke gemeentelijke instrumenten wil en kan de gemeente inzetten om het beoogde integrale energiesysteem te realiseren?	- het warmteprogramma wordt geïntegreerd in het energieprogramma; - projecten worden ontwikkeld binnen de kaders van het energieprogramma; - per energiegebied wordt een gebiedsenergieplan opgesteld, waarin de energie-opgave integraal wordt afgestemd; - uit dit gebiedsenergieplan (wat gezien kan worden als wijkuitvoeringsplan) volgen projecten; - participatie met bewoners en stakeholder vindt plaats vanuit het gebiedsenergieplan, de aanwijsbevoegdheid wordt alleen ingezet als er voldoende draagvlak is voor het gebiedsenergieplan en de projecten die daaruit volgen.
10	Aanbestedingsdocument	1.5	6	"Het energietransitieplan werken we samen met bewoners en bedrijven uit in een uitvoeringsplan per buurt of werklocatie of cluster daarvan." Welke instrumenten wil en kan de gemeente gebruiken in de samenwerking per buurt? Speelt het Burgerberaad Klimaat hier een rol in?	Zie ook het antwoord op vraag 9. Het burgerberaad geeft belangrijke input, vooral op overkoepelend beleidsniveau.
11	Aanbestedingsdocument	1.5	6	In hoofdstuk 1.5 beschrijft u het EvA als koersdocument. Kan de uitwerking van dit document ook onderdeel zijn van één van de percelen?	Nee, deze wordt reeds opgesteld.
12	Aanbestedingsdocument	1.6	7	perceel 1, perceel 2, perceel 3, Perceelindeling: Hoe wordt omgegaan met vragen die overlappen met meerdere percelen? Worden deze zowel uitgezet in perceel 1 als 2 en 3?	Nee, de opdrachten worden in één perceel uitgezet. Van de opdrachtnemers wordt verwacht samen te werken en de afstemming te zoeken op de raakvlakken met andere percelen indien de Nadere Opdracht daar om vraagt.
13	Aanbestedingsdocument	1.6	7	perceel 3: U geeft aan dat opdrachtnemer zelf initiatief neemt om schouwen in te plannen (bewoners hiertoe te verleiden), maar u zegt ook dat ON geen rol heeft in participatie. Kunt u dit nader verklaren hoe u dit voor zich ziet? Minimaal achten wij het noodzakelijk dat er communicatie vanuit gemeentelijke afzender is om bezoeken te initiëren/aan te kondigen.	De bewonersparticipatie voor een volledig energieproject neemt de gemeente op zich, zoals aangegeven in 1.7. Daar heeft Opdrachtnemer geen directe rol in. In het kader van het schouwen is er uiteraard ook interactie tussen Opdrachtnemer en woning-/gebouweigenaren en verwachten wij een samenwerking vanuit participatie en Opdrachtnemer in het benaderen/werven. Vanuit participatie zullen wij een eerste bericht communiceren naar woning-/gebouweigenaren.
14	Aanbestedingsdocument	1.6	7	Welke aanvullende data heeft Gemeente Arnhem beschikbaar waarmee openbare data verreikt kan worden gedurende de haalbaarheidsstudies?	Gemeente Arnhem heeft een opendata portaal (opendata.arnhem.nl) waar veel informatie / kaartlagen te vinden zijn. Daarnaast heeft de gemeente de zogenaamde Atlas van Arnhem waarin veel data van onze stad is opgenomen. In de Nadere Opdracht kijken we welke data benodigd is, of deze beschikbaar is binnen de gemeente, en onder welke voorwaarden / op welke wijze deze ter beschikking kan worden gesteld.
15	Aanbestedingsdocument	1.6	7	" In deze fase wordt het energiesysteem, van bron tot en met afnemer, als één samenhangend geheel beschouwd en ontworpen." "Welke rol wilt de gemeente spelen in de verdere ontwikkeling van het integrale energiesysteem?"	Gemeente Arnhem neemt hierin de regierol, welke op hoofdlijnen op twee manieren ingevuld wordt: - middels het energieprogramma EvA voeren we de regie op de stadsbrede energietransitie; - middels een nog op te richten energiebedrijf voeren we regie op de ontwikkeling en realisatie van duurzame energiesystemen, dit moet bestuurlijk nog worden verankerd.
16	Aanbestedingsdocument	1.6	7	" In deze fase wordt het energiesysteem, van bron tot en met afnemer, als één samenhangend geheel beschouwd en ontworpen. Inzicht in de onderlinge raakvlakken en invloeden is hierbij essentieel" In hoeverre verwacht AD dat de opdrachtnemer in de haalbaarheidsstudies rekening houdt met de indeling in warmtekavels of energiegebieden zoals benoemd in het koersdocument EvA?	Dit wordt vastgesteld / omschreven in de Nadere Opdracht. In beginsel gaan we uit van warmtekavels en/of warmtegebieden, maar bij een Nadere Opdracht kan hiervan worden afgeweken. Soms is de techniek leidend voor de kavelstrategie, soms zijn andere aspecten leidend hierin.
17	Aanbestedingsdocument	1.6	7	"Haalbaarheidsstudies zijn gericht op het onderzoeken van de haalbaarheid van nieuwe energiesystemen. Deze zijn van toepassing op de bestaande stad en gebiedsontwikkelingen." Wordt het meegenomen in de beoordeling als inschrijver scenario's uitwerkt voor toekomstige uitbreidbaarheid of flexibiliteit van het energiesysteem?	Uw vraag is ons niet duidelijk. Wij lezen uw vraag als volgt: "Wordt het meegenomen in de beoordeling van Kwaliteitscriteria P1K1 als inschrijver scenario's uitwerkt voor toekomstige uitbreidbaarheid of flexibiliteit van het energiesysteem?". Dit wordt beoordeeld aan de hand van Hoofdstuk 5 gepresenteerde criteria.

vraag	Document	Hoofdstuk/ paragraaf/a rtikel	blz.	Vraag	Antwoord
18	Aanbestedingsdocument	1.6	7	"Deze vergelijking vindt plaats op basis van gezamenlijk vast te stellen criteria, waarbij aspecten als betaalbaarheid voor bewoners, duurzaamheidsprestaties en ruimtelijke inpassing een belangrijke rol spelen. Wordt het gewaardeerd als inschrijver actief bijdraagt aan kennisontwikkeling binnen AD, bijvoorbeeld via workshops, kennisproducten of training?	Ja, dit wordt onder andere gevraagd bij K2 Integraliteit.
19	aanbestedingsdocument	1.6	7	Voor perceel 1 wordt voornamelijk gesproken over de technisch- en financiële haalbaarheid van projecten. Om dit uit te voeren kan (intensieve) proces- en stakeholdermanagement noodzakelijk zijn. Op p10 wordt bewonersparticipatie buiten scope van de opdracht geplaatst. Is het voeren van proces- en stakeholdermanagement wel binnen scope van perceel 1?	Nee, dit is de primaire verantwoordelijkheid van de Project- of Participatiemanager binnen het projectteam van Gemeente Arnhem. Uiteraard ontstaan er wel raakvlakken, op deze raakvlakken wordt wel input van Opdrachtnemer verwacht.
20	Aanbestedingsdocument	1.6	7	U geeft aan: "Hoewel Inschrijvers op meerdere percelen mogen inschrijven, is het uitgangspunt dat per Inschrijver maximaal één perceel wordt gegund.". We zien dat dit een complexiteit introduceert in het tenderproces. U lijkt voor perceel 1 ook aan te sturen op een combinatie van een financiële en technische partij (gegeven de referentie-eisen). Voor perceel 2 zoekt u een technische partij. Voor ons - als financiële partij - is het lastig een bestendige combinatie te vormen voor perceel 1 van deze tender als er ook een afhankelijkheid bestaat in relatie tot andere percelen. Als onze combinatiepartner wordt uitgekozen voor perceel 2, vallen wij ook automatisch af. Ons voorstel zou zijn om de scope van perceel 1 uitsluitend van strategisch-financieel-economische aard te laten zijn en expliciet het (schets)ontwerp aan perceel 2 toe te voegen (en buiten de scope van perceel 1 te plaatsen). Dat lijkt ons veel passender, daar de verschillende (technische) ontwerpen logisch op elkaar volgen (en het vreemd zou zijn als dat door verschillende partijen wordt opgepakt; we zien dat in de praktijk niet werken). Bent u bereid dit aan te passen?	Nee, we gaan dit niet aanpassen. De huidige perceel indeling is bewust gekozen en zal niet worden gewijzigd. Perceel 1 is ingericht op de meer strategische integrale vraagstukken, perceel 2 is gericht op de uitwerking van de gemaakte keuzes. Per perceel zoeken we de meest geschikte samenwerkingspartner.
21	Aanbestedingsdocument	1.6	7	U geeft aan dat de inschrijver maar voor 1 perceel geselecteerd kan worden (m.u.v. situatie bij onvoldoende geschikte inschrijvers overig perceel). Kan een inschrijver in een tweede perceel mee inschrijven als onderaannemer?	Ja, een inschrijver kan op een tweede perceel betrokken worden als onderaannemer.
22	Aanbestedingsdocument	1.6	7	U beschrijft dat binnen perceel 1 haalbaarheidsstudies uitgevraagd kunnen worden waarvoor vergelijking van verschillende systeemvarianten onderzocht wordt. Kunt u toelichten wel type systemen u hier bedoeld? Kunnen dit diverse energiedragers zijn? (bijvoorbeeld warmte of electriciteit)	Ja, haalbaarheidsstudies kunnen verschillende typen energiesystemen omvatten. Soms zal dit zich toespitsen op bijvoorbeeld collectieve vs. individuele oplossingen, maar het kan ook gaan over de integratie van verschillende systemen en energiedragers. Omdat het een meerjarig contract betreft, houden we deze scope bewust flexibel.
23	Aanbestedingsdocument	1.6	7	U beschrijft voor perceel 1 dat het energiesysteem, van bron tot en met afnemer, als één samenhangend geheel wordt beschouwd. Verwacht u binnen dit perceel alleen vragen te stellen over het gehele systeem of kan er ook naar een systeem element gevraagd worden (bijvoorbeeld bronnen)? Worden daarbij diverse energiedragers gecombineerd of kan een vraag bijvoorbeeld ook alleen één drager bevatten (zoals warmte)?	Zie het antwoord op vraag 22.
24	Aanbestedingsdocument	1.6	7	Perceelindeling: Hoe wordt omgegaan met vragen die overlappen met meerdere percelen? Worden deze zowel uitgezet in perceel 1 als 2 en 3?	Zie het antwoord op vraag 12.
25	Aanbestedingsdocument	1.6	7	perceelindeling: In de uitvraag legt u uit dat de aanbesteding is ingedeeld in 3 percelen. Hierbij geeft u aan dat het uitgangspunt is dat per inschrijver maximaal één perceel gegund wordt. Wilt u dit uitgangspunt heroverwegen? inschrijver is voornemens om in te schrijven op meerdere percelen en zouden die investering willen laten lonen. Ook vanuit de AD is er een voordeel, omdat we dan met een integraal team kunnen werken en informatie kunnen uitwisselen, waardoor er tot een beter resultaat gekomen kan worden.	De huidige perceelindeling is bewust gekozen en zal niet worden gewijzigd. Per perceel zoeken we de meest geschikte samenwerkingspartner. Per inschrijver wordt maximaal één perceel gegund.

vraag	Document	Hoofdstuk/ paragraaf/a rtikel	blz.	Vraag	Antwoord
26	Aanbestedingsdocument	1.6	7	perceelindeling: In de paragraaf Perceel 1 - integraal energiesysteem stelt u 'met de ontwikkeling van energiemanagementsystemen als onderdeel hiervan.' Wat verstaat u onder een energiemanagementsysteem? En waarom wilt u dat dit bij het ontwerp van een energiesysteem in de haalbaarheidsfase al wordt meegenomen?	- wij zien een energiemanagementsysteem in deze context als een systeem waarmee op gebiedsniveau verschillende energiesystemen aan elkaar gekoppeld en aangestuurd kunnen worden; - we zien een energiemanagementsysteem als een onderdeel in de integrale samenwerking tussen en sturing van verschillende energiesystemen. In onze perceptie kan een keuze hiervoor bij de start van een project gemaakt worden, zodat integraliteit in het vervolg geborgd wordt. Indien relevant zal dit in een Nadere Opdracht worden opgenomen.
27	Aanbestedingdocument	1.6	7	Perceelindeling: Kan AD verduidelijking verschaffen over de scope van perceel 2? In het figuur op pagina 7 en in de gevraagde referenties op pagina 25 wordt enkel gesproken over het ontwerp van een warmtenet. Vervolgens wordt op pagina 8 ook gevraagd om de detailengineering van bronnen.	Perceel 2 omvat zowel de infrastructuur als de bron. De referenties in 3.4.2 zijn geschiktheidseisen. We hebben bewust gekozen om het aantal referentie-eisen te beperken tot drie per perceel.
28	Aanbestedingdocument	1.6	8	Perceelindeling: Wat bedoelt AD met Kennis van bestaande gasinfrastructuur, als relevante context voor de ontwikkeling van nieuwe energiesystemen. Ons inziens is dit geensinds relevant, anders dan de info van de ligging van uit KLIC.	Dat is correct.
29	Aanbestedingdocument	1.6	8	Perceelindeling: Is er bewust gekozen om electrical engineering toe te voegen in het RC van de warmte engineering. Ons inziens zijn dit twee compleet verschillende diciplines die niet per se samen gaan.	AD ziet, mede vanuit netcongestie, de noodzaak dit te doorbreken. Vandaar de keuze om integraal naar energie te kijken en niet alleen op warmte en/of een andere discipline uit te vragen. Het is dus geen aanbesteding van alleen warmte engineering.
30	Aanbestedingsdocument	1.6	8	Hoe gaat de samenwerking tussen de percelen? Bijvoorbeeld het toetsen van haalbaarheid van een energiesysteem is de ruimtelijke component ook essentieel. Zien jullie het voor je dat de opdrachten voor perceel 1 en 2 gezamenlijk uitgezet en is samenwerking hier verwacht?	De percelen zijn in principe volgordelijk, van overkoepelend naar meer detailniveau. De haalbaarheid van een energiesysteem wordt mede bepaald door de fysiek beschikbare ruimte. Dit is onderdeel van perceel 1. Het in beeld brengen van de globale knelpunten hoort hierbij en zal als onderdeel van perceel 2 verder uitgewerkt worden in concrete oplossingen.
31	Aanbestedingsdocument	1.6	8	Is er een bepaalde volgordelijkheid in het uitzetten van de opdrachten binnen het raamcontract?	Nadere Opdrachten worden om en om uitgezet, mits het een opdracht is onder de maximale waarde. Zie voor de maximale waarde het antwoord op vraag 1.
32	Aanbestedingsdocument	1.6	8	Onder perceel 2 wordt het ontwerp van onderstations en regelstations genoemd, hoe moeten we dit interpreteren aangezien dit de primaire verantwoordelijkheid van de netbeheerder lijkt te zijn?	Met het wijzigen van de marktordening zal er meer ruimte komen voor lokale partijen en energiegemeenschappen, zie Energiewet. We verwachten dat we deze kennis zelf in huis moeten hebben. In een aantal van onze projecten werken we aan energiehubs en wordt dit concreet.
33	Aanbestedingsdocument	1.6	8	"Inkoop en transport van warmte en elektriciteit" Dient koeling ook meegenomen te worden?	Ja, indien relevant binnen de Nadere Opdracht.
34	Aanbestedingsdocument	1.6	8	"Op basis van de uitkomsten van een haalbaarheidsstudie kan worden besloten een specifieke variant verder te ontwikkelen. In deze vervolgfase kan specialistisch advies benodigd zijn, waarbij systeemintegratie opnieuw een belangrijk aandachtspunt vormt. Indien van toepassing, wordt dit specifieke vervolgtraject eveneens via dit perceel uitgevraagd." Dit staat bij perceel 1. Perceel 2 richt zich juist op ontwerp en technische uitwerking van infrastructuur en energiebron. Daarmee lijkt het logisch dat perceel 2 een vervolg is uit perceel 1. Kunt u een voorbeeld geven waarbij een vervolg met meer specialistische kennis in perceel 1 blijft?	In één van onze projecten wordt elektrische energie omgezet naar warmte ten behoeve van bestaande woningen. In de uitwerking constateren we dat er marktpartijen zijn die een deel van het systeem kunnen doorontwikkelen. In dat geval is ook in de uitwerkingsfase nog systeemintegratie nodig, die we niet bij één van de deelpartijen kunnen neerleggen.
35	aanbestedingsdocument	1.6	8	Dient in het onderzoek binnen perceel 1 uit te worden gegaan van de systemen zoals aangegeven op de warmteatlas en de Startanalyse, of moeten alle bouwstenen van de EVA worden beoordeeld?	Dit wordt binnen de Nadere Opdracht gespecificeerd.

vraag	Document	Hoofdstuk/ paragraaf/a rtikel	blz.	Vraag	Antwoord
36	Aanbestedingsdocument	1.6	8	Perceelindeling: Onder perceel 2 op pagina 8 vraagt u zowel expertise op gebied van warmtenetten, expertise op gebied van elektriciteit als ook expertise op gebied van opslag zoals batterijen en warmtebuffers. De referentie-eisen zoals u die nu hebt gesteld zijn erg gericht op ervaring met definitief ontwerpen en niet op de "breedte" van de expertise zoals benoemd op pagina 8. Zou u niet meer passendere referenties bij Perceel 2 willen vragen zodat partijen die expertise van de "breedte" hebben inschrijven op uw aanbesteding?	De referenties genoemd in par. 1.6 zijn uitsluitend bedoeld als geschiktheidseisen. AD heeft er bewust voor gekozen om het aantal referentie-eisen te beperken tot drie per perceel. AD wil juist specifieke kennis en niet in de breedte in perceel 2.
37	Aanbestedingsdocument	1.6	7	Perceelindeling: Het onderscheid tussen perceel 1 en 2 is deels te volgen, maar is ook niet erg scherp gedefinieerd. Bij perceel 1 staat 'In deze fase wordt het energiesysteem, van bron tot en met afnemer, als één samenhangend geheel beschouwd en ontworpen.' Bij perceel 2 staat 'Het ontwerp en de ontwikkeling van ZLT-, LT- en MT-warmtenetten;'. Dit wekt verwarring. Ook worden bij beide percelen onderzoek naar bronnen genoemd. Waar ligt de scheidslijn?	In perceel 2 gaat het om de ontwikkeling van energiesystemen, dus moet waar 'warmtenetten' staat, vervangen worden door 'warmte systemen' (Pagina 8, perceel 2 - Bron & Infrastructuur, 2e alinea, eerste aandachtstreepje).
38	Aanbestedingsdocument	1.6	7	perceelindeling: Inschrijver zit een natuurlijke overgang van businesscase en schetsontwerp in perceel 1 naar voorlopig ontwerp/definitief ontwerp en uitwerking in perceel 2. Klopt dit?	Dat is correct.
39	Aanbestedingsdocument	1.7	8	"financiële haalbaarheid" Welke inzichten in de financiële middelen voor het energiesysteem kunnen gedeeld worden? Hoe waardeert AD het opnemen van gevoeligheidsanalyses en scenario's in kostenramingen?	Dit zal per Nadere Opdracht specifiek gemaakt worden, waarbij de betaalbaarheid voor de Arnhemmer grotendeels bepalend is. Het opnemen van gevoeligheidsanalyses is wat ons betreft essentieel in de financiële sturing.
40	Aanbestedingsdocument	1.7	8	"Het ontwerp en de ontwikkeling van onderstations of regelstations. Bij warmte in de vorm van warmte-overdrachtstations, in elektriciteit in de vorm van middenspanningstations en trafo's. Ook de opslag van energie, zowel centraal als decentraal (bijvoorbeeld via batterijen, WKO's of warmtebuffers), maakt hier onderdeel van uit." Hoe wordt de afstemming met afdelingen openbare ruimte, stedenbouw en landschap georganiseerd? Is hier een vast overlegstructuur voor?	Er is geen vaste overlegstructuur. Afstemming gebeurt via integrale programeertafels en binnen de projecten zelf.
41	Aanbestedingsdocument	1.6	9	"Naast ingenieursdiensten voor infrastructuur richt dit perceel zich nadrukkelijk op het ontwerp en de engineering van energiebronnen" Bij warmtenetten gaan werkzaamheden tot en met ontwikkeling. - Klopt het dat dat voor de bronnen niet aan de orde is? - Tot welk niveau dient het ontwerp gemaakt te worden, DO? - Ligt per opdracht de bron(nen) vast? Of dient er ook nog een bronnenstudie te worden uitgevoerd?	- Er lijkt hier een inconsistentie in woordgebruik 'ontwerp en ontwikkeling' vs. 'ontwerp en engineering'. In alle gevallen wordt bedoeld 'ontwerp en ontwikkeling'. Aanvullend zie het antwoord vraag 37. - tot welk niveau ontwerp en bronnen zal per Nadere Opdracht specifiek gemaakt worden.
42	Aanbestedingsdocument	1.6	9	Er staan "Gebouwen en woningen". Kunt u ongeveer aangeven in percentage hoeveel van de beoogde werkzaamheden over gebouwen gaat en hoeveel over woningen?	Naar verwachting ligt het zwaartepunt bij woningen, maar het betreft ook bedrijventerreinen, maatschappelijk vastgoed en woongebouwen. Dit wordt binnen de Nadere Opdracht gespecificeerd.
43	aanbestedingsdocument	1.6	9	Hoe ziet de praktijk en praktische wisselwerking tussen de participatiemanager van de gemeente en contractant eruit?	Dit zal per project worden ingevuld. Als voorbeeld; de Participatiemanager heeft de lead in het contact met de bewoners en het informeren over bijvoorbeeld afspraken met bewoners. De afspraken zelf zullen door de Opdrachtnemer gemaakt worden.
44	aanbestedingsdocument	1.6	9	Tot welk niveau van bereidheid worden de inwoners door het participatieproces van de gemeente gebracht?	Dit ligt primair bij de Arnhemmer zelf. Onze doelstelling is dat de Arnhemmer zoveel mogelijk zeggenschap krijgt over het lokale energiesysteem. Per project wordt gekeken waar op de participatieladder de Arnhemmer staat.
45	Aanbestedingsdocument	1.7	10	U geeft aan dat bewonersparticipatie buiten de scope van de uitvraag is. Verwacht u dat de opdrachtnemer binnen het raamcontract wel aanwezig moet zijn of een aandeel zal leveren bij een participatietraject, bijvoorbeeld voor een toelichting van uitgewerkte projecten?	Ja, de situatie kan zich voordoen dat een toelichting of presentatie wenselijk is. Dit zal binnen Nadere Opdrachten afgestemd worden.

vraag	Document	Hoofdstuk/ paragraaf/a rtikel	blz.	Vraag	Antwoord
46	Aanbestedingsdocument	1.6.1	10	Als een aanbieder als hoofdaanbieder op het ene perceel aanbied, kan diezelfde aanbieder dan alsnog als subcontractant op een ander perceel aanbieden? Zo ja, kan deze aanbieder ook het perceel gegund krijgen (zij het als subcontractant) waar deze als subcontractant heeft aangeboden als het al een ander perceel gegund heeft gekregen (als hoofdaanbieder)?	Als u met subcontractant bedoelt onderaannemer; zie het antwoord op vraag 21.
47	Aanbestedingsdocument	1.6.1	10	Maakt het binnen een perceel uit of de inschrijver op de eerste of de tweede plaats eindigt voor de verdere samenwerking (o.a. de minicompetities)?	Nee, niet voor de minicompetities. Wel voor de eerste 1-op-1 offertevraag onder de aangegeven grens, die gaat naar de best scorende, van daaruit begint de rotatie.
48	Aanbestedingsdocument	1.7	10	Advisering over mobiliteit valt buiten de scope van dit raamcontract. Mobiliteit heeft een grote impact op het energiesysteem. Wordt dit wel door jullie meegenomen? Kunnen we hier input en coördinatie van jullie verwachten?	AD verwijst in deze context naar 'mobiliteit' als activiteiten en vraagstukken rondom vervoer en verplaatsing van personen en goederen, zoals openbaar vervoer en verkeersstromen. Advisering over mobiliteit als beleidsdomein valt dus buiten de scope van deze raamovereenkomst. Energie gerelateerde onderdelen van mobiliteit, zoals de inzet van slimme laadpalen binnen een integraal energiesysteem, kunnen binnen Nadere Opdrachten worden meegenomen.
49	Aanbestedingsdocument	1.7	10	Het onderwerp 'adviesing over mobiliteit' wordt buiten beschouwing gelaten onder perceel 1. Dit lijkt ons een relevant thema in het kader van een integraal energiesysteem. VtG-GtV laadoplossingen kunnen zorgen voor energiebuffers.	Zie het antwoord op vraag 48.
50	Aanbestedingsdocument	1.7	10	In de buiten scope omschrijving is o.a. aangegeven in hoeverre opdrachtnemer betrokken wordt bij interactie met derden. Voor de uitvoering van de werkzaamheden is het denkbaar dat contact met OEM's en potentiële uitvoerders en exploitanten gewenst is, zo ook stakeholders die randvoorwaarde bepalend kunnen zijn (o.a. netbeheerder, waterschap, WoCo's). Wie neemt deze interactie voor zijn rekening? Is dit de AD of wordt dit als een rol van de opdrachtnemer gezien.	Indien relevant kan Opdrachtnemer contact opnemen met derden, anders dan beschreven in Sectie 1.7.
51	Aanbestedingsdocument	1.7	10	Energietransitie projecten moeten, naast ontwerp en haalbaarheid, uiteindelijk georganiseerd, aanbesteed en uitgevoerd worden. Kunt u aangegeven in hoeverre van de opdrachtnemer, in het bijzonder bij perceel 2 en perceel 3, verwacht wordt dat zij diensten verleend die te maken hebben met de ontwikkelfase volgend op het ontwerp en daarmee de uitvoering van de Energietransitieplannen zoals vermeld onder 1.5.	Wij lezen uw vraag als volgt: "Wat is de rol van de Opdrachtnemer voor inkoop en aanbesteding en daarna de realisatie van energiesystemen?". Producten welke opgeleverd worden door opdrachtnemer worden gebruikt in de aanbestedingsfase.
52	Aanbestedingsdocument	1.7	10	"Bewonersparticipatie maakt geen deel uit van de drie percelen." Wordt hier helemaal geen tijdsbesteding voorzien? Worden resultaten van de studies van bijvoorbeeld perceel 1 via bijvoorbeeld bewonersavonden gedeeld in de genoemde separate trajecten? Zo ja, hoe borgen jullie dan dat de partijen die hier bij betrokken zijn de vertaalslag van de resultaten goed overbrengen op de bewoners?	Zie het antwoord op vraag 45.
53	Aanbestedingsdocument	1.8	11	Wat is per perceel naar verwachting de gemiddelde omvang van een uitgevraagde opdracht?	Dit is volledig afhankelijk van de scope van de Nadere Opdracht.
54	Aanbestedingsdocument	1.7	11	Het ontwerp en de technische uitwerking van infrastructuur en grootschalige warmtebronnen vallen buiten de scope, echter wordt er wel een integrale businesscase verwacht. Waar ligt precies deze demarcatie?	Deze vallen buiten scope indien een project middels bijvoorbeeld een concessie, 'design & build' of DBFMO separaat wordt uitgevraagd. Indien de bronontwikkeling buiten de scope van een project valt, wordt in de businesscase uitgegaan van aannames zoals inkooprijzen of indicatieve kostenramingen.
55	Aanbestedingsdocument	1.7	11	Ontwerpwerkzaamheden van grote projecten middels een Design & Built of DBFMO die apart worden uitgevraagd vallen bij de betreffende geselecteerde partij. Het voorontwerp/conceptontwerp valt dat wel binnen scope opdracht?	Dit zou kunnen, afhankelijk van het type project en de aanbestedingstrategie. Het is de verwachting dat deze binnen de raamovereenkomst zijn uitgevoerd voordat het vervolgtraject wordt ingezet.
56	Aanbestedingsdocument	1.7	11	Ontwerpwerkzaamheden van grote projecten middels een Design & Built of DBFMO die apart worden uitgevraagd vallen bij de betreffende geselecteerde partij. Valt de begeleiding of beoordeling wel binnen scope opdracht?	Dit zou kunnen, waarbij dit de technisch- inhoudelijke of financiële beoordeling betreft. Zie ook het antwoord op vraag 51.

vraag	Document	Hoofdstuk/ paragraaf/a rtikel	blz.	Vraag	Antwoord
57	Aanbestedingsdocument	1.7	11	Er wordt benoemd dat infrastructuur en grootschalige warmtebronnen buiten de scope vallen? Wanneer wordt een warmtebron gezien als grootschalig volgens de gemeente? En wat voor type infrastructuur valt buiten de scope?	Deze vallen buiten scope indien een project middels bijvoorbeeld een concessie, 'design & build' of DBFMO. Daarnaast zal het veel voorkomen dat grootschalige bronnen zoals aquathermie of geothermie door een andere partij wordt ontwikkeld. separaat wordt uitgevraagd.
58	Aanbestedingsdocument	1.8	11	Waar is de geraamde waarde op gebaseerd? Kunt u de uitgangspunten verstrekken?	Op basis van offertes uit het verleden en verwachtingen rondom de projecten die van nu tot 2035 ontwikkeld en gerealiseerd zullen worden.
59	Aanbestedingsdocument	1.8	11	Geldt de geraamde waarde per perceel per raamcontractant of per perceel?	Het gaat om de geraamde waarde per perceel.
60	aanbestedingsdocument	1.8	11	Is het de doelstelling van de Gemeente Arnhem om de 3 percelen voor alle buurten/gebieden binnen de contractduur van 4 jaar gerealiseerd te hebben? Aanvullend op voorgaande vraag: kunt u een indicatie geven van de tijdspaden die gemoeid zijn met de verschillende percelen?	Nee, binnen het energieprogramma wordt een overkoepelende planning uitgewerkt, in de eerste fase tot 2035 wordt circa 1/3 van de energiegebieden aangepakt. Momenteel lopen er werkzaamheden op alle drie percelen vanuit de reeds lopende projecten.
61	Aanbestedingsdocument	1.9	11		De verlenging van de raamovereenkomst wordt bepaald op basis van het functioneren van de Opdrachtnemer. Hiervoor hanteert AD een combinatie van evaluatiemomenten: - een uniform beoordelingsformulier dat na afronding van een Nadere Opdracht wordt ingevuld door de projectleider van AD; - tussentijdse evaluaties worden uitgevoerd door de contractmanager om een integraal beeld te vormen. Op basis van deze informatie besluit AD of een verlenging wordt ingezet.
62	Aanbestedingsdocument	1.10	12	Op welke manier (welk gewicht) wordt de prijs meegenomen in de beoordeling voor beste prijs kwaliteit verhouding? Dit staat niet aangegeven in het aanbestedingsdocument.	Het prijselement uit de BPKV is onderdeel van de gunning van de Nadere Opdrachten. Het gewicht in de beoordeling kan per Nadere Opdracht verschillen (zie ook 1.11 Afroeprocedure).
63	Aanbestedingdocument	1.11	12	Afroeprocedure: Kan AD de grens van €25.000 verhogen, bijvoorbeeld naar €100.000? Ons inziens zullen er weinig tot geen deelopdrachten <€50.000 zijn en wij zien de toegevoegde waarde van een RC niet zo als je alsnog bij iedere subopdracht een nieuwe volledige inschrijving met PvA in concurrentie moet aanbieden. Dit zorgt voor onnodig veel schrijfwerk en lange aanloop naar begin (deel)project. Met een geraamde begroting van €300.000 per jaar zouden dit wel heel veel mini deelopdrachten moeten worden anders.	Zie het antwoord op vraag 1.
64	Aanbestedingsdocument	1.11	12	U geeft aan dat voor opdrachten onder of gelijk aan 25.000 euro een van de twee raamcontractanten wordt benaderd voor een offerte. Wanneer deze contractant een hoger bedrag indiend er alsnog een alternatieve afroeprocedure wordt gehanteerd. Wordt in dit geval niet eerst de tweede raamcontractant benaderd voor een offerte volgens de eisen onder of gelijk aan 25.000 euro?	Nee, dit is niet het geval.
65	Aanbestedingsdocument	1.11	12	Afroeprocedure: AD stelt dat in een termijn van 10 werkdagen een offerte dient te worden ingediend. Dit is een relatief korte termijn. Is de AD bereid dit te verruimen naar 15 werkdagen?	Termijn wordt niet gewijzigd. Bij complexe aanvragen kan deze termijn verruimd worden.
66	Aanbestedingsdocument	1.11	12	In zowel de afroeprocedure voor opdrachten met een geraamde waarden van onder én boven de waarde van €25.000,- is de termijn voor het indienen van een offerte van de Raamcontractant 10 werkdagen. Dat is zeker voor de opdrachten boven de €25.000,- een zeer korte termijn. Kan deze termijn bij voorbaad verruimd worden tot zeker 15 werkdagen? Zo nee, kan een redelijke termijn in overleg per mini-competitie bepaald worden?	Termijn wordt niet gewijzigd. Bij complexe aanvragen kan deze termijn verruimd worden.

vraag	Document	Hoofdstuk/ paragraaf/a rtikel	blz.	Vraag	Antwoord
67	Aanbestedingsdocument	1.11	12	De gestelde termijn voor het opnieuw indienen van een passende offerte indien de eerste offerte niet akkoord wordt bevonden is nu 3 werkdagen. Kan deze termijn bij voorbaad verruimd worden tot zeker 5 werkdagen, bij voorkeur zelfs 10 werkdagen? Zo nee, kan een redelijke termijn in overleg per mini-competitie bepaald worden? Als er iets dusdanig niet in orde is dat de AD alle offertes voor een nadere opdracht afkeurt, dan is er zeer waarschijnlijk meer tijd nodig dan 3 werkdagen om dat te corrigeren.	Termijn wordt niet gewijzigd. Bij complexe aanvragen kan deze termijn verruimd worden.
68	Aanbestedingsdocument	1.11	12	Wij stellen het zeer op prijs dat u een hoge grens hanteert voor offertevragen aan één partij tot 25.000. Wederzijds erg efficient, immers, we vermijden onnodige verliesuren voor het maken van offertes die niet doorgaan. We Kunt u (op basis van ervaring afgelopen jaren) globaal aangeven wat de verhouding per perceel zal zijn van het volume aan opdrachten per jaar categorie opdrachten tot 25.000, en opdrachten boven de 25.000.	AD is bereid om te verhogen naar € 35.000 voor perceel 1, en om voor perceel 2 en perceel 3 te verhogen naar € 50.000, zie het antwoord op vraag 1. AD verwacht dat met name in perceel 1 opdrachten zonder minicompetitie zullen verstrekt worden, in perceel 2 en 3 zullen de bedragen snel hoger oplopen. AD kan geen verwachting geven aan het volume aan opdrachten per categorie.
69	Aanbestedingsdocument	1.11	12	Aanvullend op voorgaande vraag (Toevoeging AD: dit is vraag 68 in deze NVI), kunt u een indicatie geven van het aantal opdrachten per categorie per jaar?	AD kan geen indicatie geven van het aantal projecten. Afgelopen jaren was er sprake van flinke groei, door initiatieven vanuit de stad en het uitstappen van private partijen. Hoe deze groei zich doorzet kunnen we niet voorspellen.
70	Aanbestedingsdocument	1.11	12	Afroeprocedure: Hoe ziet de gemeente het proces van "vorming van passende nadere opdrachten" voor zich? Wenst de gemeente in dit stadium al af te stemmen met mogelijke opdrachtnemer, zodat nadere opdrachten scherper geformuleerd worden wat een hogere kwaliteit dienst kan worden geleverd?	Nee, zowel de uitvraag 1-op-1 als de minicompetitie worden op basis van een offerteuitvraag gedaan.
71	Aanbestedingsdocument	1.11	12	U beschrijft dat voor opdrachten boven 25.000 euro een minicompetitie wordt georganiseerd op basis van de in de offerteaanvraag vastgestelde criteria. Kunt u ter verduidelijking aangeven hoe uitgebreid u verwacht dat deze criteria eruit zien? Op deze manier kunnen wij een beter beeld vormen van de benodigde tijd binnen een minicompetitie.	Dit is afhankelijk van de Nadere Opdracht. Gunning van de nadere overeenkomst vindt plaats op basis van (een selectie uit) de volgende criteria: 1. Doorlooptijd tot aan oplevering van het resultaat; 2. Procesbeschrijving (van intake tot eindresultaat); 3. Plan van aanpak; 4. Beschikbaarheid team; 5. Kennis, ervaring, competenties team / adviseur; 6. Totale kosten van de Opdracht (laagste prijs); 7. Innovativiteit.
72	Aanbestedingsdocument	1.11	13	Er worden in dit artikel een aantal gunningscriteria genoemd voor het beoordelen van een nadere overeenkomst. Het is op dit moment niet duidelijk welke criteria met welke weging zullen krijgen in de beoordeling van de offertes in de mini-competities. Kan de AD aangeven wat de 'formule' of weging van deze factoren zal zijn in het beoordelen van de offertes voor Nadere Opdrachten?	Dit wordt binnen de Nadere Opdracht gespecificeerd.
73	Aanbestedingsdocument	2.1	15	" De digitale kluis sluit exact op de aangegeven datum en tijd. " Laatst was er een storing bij TenderNed waardoor aanmeldingen niet ingeleverd konden worden via het portaal. Hoe wordt er omgegaan met dergelijke situaties?	De Aanbestedingswet art 2.109 en art. 2.109a gaan over deze situatie. Art 2.109: de AD geeft een nieuwe uiterste termijn aan de inschrijvers om alsnog in te schrijven (binnen TenderNed kan dit alleen als de AD zelf de datum en tijd van de kluis nog kan aanpassen vóór deze dichtvalt.) Art. 2.109a zegt dat in geval de uiterste inschrijftermijn is verstreken tot één werkdag erna de inschrijvers nog via versleutelde waarde hun inschrijving kunnen indienen.
74	Aanbestedingsdocument	2.1	15	" Beïnvloeding of communicatie, op welke wijze dan ook, met de bij de aanbesteding betrokken medewerkers of bestuur of management van de AD, is niet toegestaan en kan leiden tot uitsluiting van de lopende aanbesteding. We voeren verschillende projecten uit voor de gemeente Arnhem dus spreken buiten het raamcontract met ambtenaren van de gemeente. Hoe dienen we in het geval van overlap op te gaan met "beïnvloeding en communicatie"?	Communicatie met uw opdrachtgever over de lopende projecten kunt u uiteraard gewoon voortzetten. Het gaat specifiek over het rechtstreeks inwinnen van informatie over deze aanbesteding, in plaats van via de vragen voor de nota van inlichtingen. Of het beïnvloeden van de beoordelaars of beoordeling, rechtstreeks of via collega's, bestuur of management.

vraag	Document	Hoofdstuk/ paragraaf/a rtikel	blz.	Vraag	Antwoord
75	Aanbestedingsdocument	2.1	16	"De AD behoudt zich het recht voor om, bijvoorbeeld in geval van onvoorziene situaties of in geval van het ontbreken van naar haar oordeel geschikte Inschrijvingen, de aanbestedingsprocedure tijdelijk op te schorten, definitief te stoppen of één/meerdere percelen niet te gunning. Wat zien jullie als onvoorziene situaties?	Theoretisch is het antwoord niet te geven. Onverwachte gebeurtenissen kunnen zijn oorlogen, rampen, pandemieën; eigenlijk alle onverwachte gebeurtenissen die de uitvoering van deze plannen voor de komende jaren stil leggen.
76	Aanbestedingsdocument	2.2	17	Kan tijdens de tweede vragenronde enkel vragen worden gesteld op basis van de antwoorden uit de Nvl I of mogen nieuwe vragen gesteld worden?	Een tweede nota van inlichtingen is in beginsel bedoeld om vervolg- of verduidelijkingsvragen te stellen. Soms kunnen er immers onduidelijkheden overblijven na de publicatie van de eerste Nota van Inlichtingen. Maar het is ook in het belang van AD dat Inschrijvers voldoende informatie hebben om een aanbidding te kunnen doen, dus een enkele nog niet gestelde vraag die van belang is voor de inschrijving wordt ook beantwoord.
77	Aanbestedingsdocument	2.4	18	U beschrijft de beoordelingsprocedure, kunt u een toelichting geven uit welke rollen/expertises het beoordelingsteam bestaat?	Het beoordelingsteam bestaat veelal uit de volgende rollen: Perceel 1; Projectmanager, Beleidsadviseur Perceel 2; Projectmanager, Technisch Adviseur Perceel 3; Projectmanager, Beleidsadviseur, Technisch Adviseur
78	Aanbestedingsdocument	3.2.3	22	Ten aanzien van de holdingverklaring van de holding/moederorganisatie zijn wij een andere mening toegedaan. Een aansprakelijkheidsverklaring van een concern/holding dient normaliter te worden meegegeven als de inschrijver een beroep doet op de financiële draagkracht van een andere partij en/of moedermaatschappij. Wij kunnen voor dit project geheel zelfstandig voldoen aan de eisen opgenomen in het Selectiedocument en doen op geen enkel vlak een beroep op de holding. Zodoende zien wij uw eis als niet proportioneel en gelijkwaardig – mede gelet op de beginselen van en uit Aanbestedingswet – in vergelijking met de eisen die worden gesteld aan inschrijvers die geen ‘moedermaatschappij’ of ‘holding’ hebben, dan wel dat wij ons wereldwijd bloot stellen aan de risico's die hieraan verbonden zijn. Wij stellen voor deze eis te laten vallen, dat van een inschrijver die onderdeel uitmaakt van een concern noch een aansprakelijkheidsverklaring concern, noch een kopie van een zgn. 403-verklaring, zal worden verlangd. Kunt u hiermee instemmen? Zo nee, waarom niet?	Het Invulformulier Holdingverklaring is aangepast, zodanig dat indien er wel sprake is van een geconsolideerde jaarrekening, maar u bent in staat om geheel zelfstandig te voldoen aan de eisen opgenomen in het aanbestedingsdocument, u dit óók hierin kan verklaren. Inschrijvers die vallen onder de geconsolideerde jaarrekening en die wel beroep doen op de moeder om te voldoen aan de eisen, geven dit in hetzelfde formulier aan.
79	Aanbestedingsdocument	3.2.3	22	Uit H3.2.3 van het aanbestedingsdocument blijkt dat, indien gegadigde een dochtermaatschappij is en gebruik maakt van een geconsolideerde jaarrekening op holdingniveau, een concern/holdingverklaring dient te worden overlegd waaruit volgt dat de moedermaatschappij zich hoofdelijk aansprakelijk stelt. De concernverklaring houdt dus een onvoorwaardelijke garantstelling van de moedermaatschappij in. Gegadigde kan - als dochtermaatschappij binnen een concern - zelfstandig ruimschoots voldoen aan de eisen van economische/financiële draagkracht en technische/organisatorische bekwaamheid. Daarmee is de eis van een concernverklaring onnodig en disproportioneel. Wij kunnen deze verklaring dan ook niet afgeven. Wij wijzen u er graag op dat wij met andere aanbestedende diensten, niet in discussies verwikkelen met betrekking tot dergelijke verklaringen, aangezien zij de eis van de concerngarantieverklaring (logischerwijs) laten vervallen wanneer de inschrijver zelfstandig voldoet aan de gestelde eisen voor financiële en technische draagkracht. Wij bevestigen bij deze dat wij volledig zelfstandig inschrijven en geenszins een beroep doen op de financiële of technische middelen van onze moedermaatschappij (maar wel een geconsolideerde jaarrekening hebben), en willen u daarom vriendelijk verzoeken de concerngarantieverklaring te schrappen voor gegadigden die als dochtermaatschappij zelfstandig voldoen aan alle gestelde eisen. Bent u hiertoe bereid? Zo nee, verzoeken wij u een motivering te geven waarom u deze eis hanteert.	Zie antwoord op vraag 78.
80	Aanbestedingsdocument	3.4.2	24	perceel 1, perceel 2, perceel 3. Beroepsbekwaamheid. Hoe worden de referenties en kerncompetenties meegenomen in de beoordeling van de indiening? Zijn dit knock-out eisen?	De referenties opgenomen in dit hoofdstuk zijn geschiktheidseisen zijn en dus knock-out eisen. Deze worden verder niet beoordeeld, de informatie die u op het referentieformulier invult is nodig om te bepalen of u voldoet aan de eis.

vraag	Document	Hoofdstuk/ paragraaf/a rtikel	blz.	Vraag	Antwoord
81	Aanbestedingsdocument	3.4.2	24	Is voor perceel 2 het certificaat " BRL 6000-21: certificering bodemgebonden energiesystemen" aangegeven in §3.4.2 vereist of gewenst?	Vereist, geschiktheidseisen zijn knock-out eisen. Zie ook het antwoord bij vraag 80.
82	Aanbestedingsdocument	3.4.2	24	perceel 2; Wij zijn van mening dat het hoge aantal WEQs op de systeem niet veel toevoegt, het hoge aantal beperkt nu het aantal geschikte referenties zonder dat dit wezenlijk voor benodigde expertise is. Het aantal warmteprojecten van deze grootte wordt door een zeer beperkt aantal partijen uitgevoerd waarbij DO vaak bij uitvoerende partijen (niet ingenieurbureaus) ligt. -Akkoord om aantal WEQ in alle referenties te vervallen naar 100?	Dit is niet akkoord.
83	Aanbestedingsdocument	3.4.2	24	"Aantoonbare ervaring met het opstellen van een business case voor energieproject." Welke zekerheidsinterval is hier van toepassing?	Voor perceel 1 geldt een breder zekerheidsinterval dan voor perceel 2. AD kiest er bewust voor om deze niet te concretiseren.
84	aanbestedingsdocument	3.4.2	24	Er wordt gevraagd naar referenties. Op welke wijze zijn de referenties onderdeel van de kwalitatieve beoordeling? Of anders gezegd, moeten bij de referenties ook al de gevraagde kwalitatieve aspecten zichtbaar zijn?	De referenties opgenomen in dit hoofdstuk zijn geschiktheidseisen zijn en dus knock-out eisen. Deze worden verder niet beoordeeld, de informatie die u op het referentieformulier invult is nodig om te bepalen of u voldoet aan de eis.
85	Aanbestedingsdocument	3.4.2	24	Beroepsbekwaamheid: Hoe worden de referenties en kerncompetenties meegenomen in de beoordeling van de indieningen? Zijn dit knock-out eisen?	Zie het antwoord op vraag 84.
86	Aanbestedingdocument	3.4.2	25	Op pagina 25 staat: "De AD hanteert de volgende definitie voor 'integraal energiesysteem': Een energiesysteem waarin meerdere energiedragers (elektrisch en thermisch) en onderdelen (productie, opslag, distributie en distributie) zijn geïntegreerd." Op p10 stat echter dat mobiliteit, het meest flexibele energie component hierin niet wordt meegenomen. Dat lijkt in tegenspraak, kunt u dit toelichten?	Zie het antwoord op vraag 48.
87	Aanbestedingsdocument	3.4.2	25	Er wordt gevraagd naar een tevredenheidsverklaring, op welk moment moet deze worden aangeleverd?	De tevredenheidsverklaringen worden opgevraagd aan de onder voorbehoud gegunde inschrijvers, binnen 5 kalenderdagen na het versturen van het voornemen tot gunning (zie ook Aanbestedingsdocumenten pagina 27).
88	Aanbestedingsdocument	3.4.2	25	Mbt perceel 1,Beroepsbekwaamheid: de definitie van WEQ staat gelijk aan 1 woning. Hier wordt niet ingegaan op het aspect 'warmte'. Zijn de eerste twee eisen voor perceel 1 over energiebehoefte gericht op alleen warmte of ook andere energiedragers?	Beide eisen zijn gebaseerd op energiebehoefte in de bredere zin.
89	Aanbestedingsdocument	3.4.2	25	perceel 1, perceel 2, perceel 3: Wat wordt verwacht van de business case (voetnoot 3, blz 25)? Betreft dit een louter financiële kosten-baten-analyse of worden hierin ook zaken meegenomen als energie en CO2 balans, netwerkbetrouwbaarheid en sociale waarden?	In deze definitie is de focus op financiële kosten en baten.
90	Aanbestedingsdocument	3.4.2	25	perceel 2: Eis van HT/MT systeem 500 woningen, Definitief ontwerp: -In onze ervaring worden deze ontwerpwerkzaamheden vaak uitgesplitst in infrastructureel ontwerp enerzijds en ontwerp van opwek anderzijds. -Is het mogelijk om deze competentie met meerdere referenties aan te tonen? -Zo nee: is ontwerp op VO niveau akkoord? Of kan de aanbestedende dienst nauwer definiëren wat hier met DO bedoeld wordt?	- Het opsplitsen van het ontwerp is inderdaad mogelijk - Ja, met meerdere referenties OK - Nee, in perceel 2 wordt expertise op detailniveau verwacht, dan volstaat een ontwerp op VO-niveau niet - Op basis van een DO kan een aanbesteding voor realisatie worden uitgevoerd of worden vergunningen aangevraagd. Belangrijk is dat er op basis van een DO een betrouwbare prijs voor realisatie gedefinieerd kan worden.
91	Aanbestedingsdocument	3.4.2	25	Eisen voor perceel 2. De eisen gaan alleen in op ontwerp van infrastructuur. Terwijl expliciet is vermeld dat dit perceel ook gaat over ontwerp van bronnen. Dit zijn twee wezenlijk verschillende expertises. Waarom wordt er niet gekozen om eis van ontwerp van warmtebronnen op te nemen?	Zie het antwoord op vraag 27. Aanvullend: Voor bronnen is geen aparte eis opgenomen omdat deze sterk kunnen variëren in type en omvang, waardoor het lastig is om één uniforme referentie-eis te formuleren.

vraag	Document	Hoofdstuk/ paragraaf/a rtikel	blz.	Vraag	Antwoord
92	Aanbestedingsdocument	3.4.2	25	Bij de geschiktheidseisen stelt u voor de percelen 1 en 2 eisen die de minimale omvang van de ervaring aangeven. Bij perceel 3 staan geen minimale eisen. Het maakt qua geschiktheid zo te lezen niet uit of er enige ervaring is, of ruime ervaring, de complexiteit van de utilitaire gebouwen of hoeveelheden woningen of bijzondere ervaring met b.v. monumenten, leeftijdscategorieën woningen, komt hier niet in tot uiting (b.v. gemeentelijk vastgoed omvang minimaal 5000 bvo). Is er een specifieke reden dat u bij dit perceel geen concrete minimale ervaringseis stelt en bij de andere twee wel?	De omvang van de referenties bij perceel 3 wordt niet verder uitgebreid dan gebouwen en woningen (meervoud).
93	Aanbestedingsdocument	3.4.2	25	Bij de geschiktheidseisen voor perceel 1 vraagt u ervaring met het opstellen van een (schets)ontwerp.....Gelet op de scope van het perceel (pagina 7), , de energie adviesdiensten in voornamelijk de haalbaarheidsfase, vragen wij u nader te duiden wat u bedoelt met het ontwerp? Welke producten moeten qua ervaring zijn geleverd in de referentieprojecten? Wij interpreteren dit als beschrijvingen van het integrale systeem en deeloplossingen zoals specifieke oplossingen op raakvlakken. Daarbij gepaard gaand met b.v. referentieontwerpen, voorbeelden of schetsmatige ontwerp oplossingen. Kunt u deze interpretatie beoordelen en waar nodig corrigeren, verrijken, zodat wij de juiste specifieke referenties kunnen leveren?	AD heeft bewust gekozen om “(schets)” tussen haakjes te zetten, omdat het hier gaat om een ontwerp in brede zin. Schetsmatige ontwerp oplossingen vallen binnen deze definitie.
94	Aanbestedingsdocument	3.4.2	25	Bent u bereid de referentie-eisen voor perceel 1 aan te passen aan de voorgestelde scope-verduidelijking uit de vraag hierboven? (toevoeging AD: dit is vraag 20 in deze NVI) Concreet zou dat betekenen dat referentie-eisen 1 en 2 voor perceel vervallen en referentie-eis 3 blijft gehandhaafd. We kunnen ons voorstellen dat hier een andere eis voor in de plaats moet komen, bijv. ervaring met het onderzoeken van de (strategische) haalbaarheid van een integraal energiesysteem.	Nee, hiertoe is AD niet toe bereid.
95	Aanbestedingsdocument	3.4.2	25	Beroepsbekwaamheid: Voor perceel twee wordt in de scope beschreven dat ontwerp en ontwikkeling van lokale energiesystemen met kleinschalig elektriciteitsoplossingen onder de werkzaamheden valt. Er wordt ook gesproken over ontwerp en engineering van zonnepanelen, PVT-panelen en PV-oplossingen. Echter wordt er bij Technische Beroepsbekwaamheid geen eisen aan gesteld om deze expertise aan te tonen. Wat is de gevraagde ervaring op dit gebied?	Zie het antwoord op vraag 91.
96	Aanbestedingsdocument	3.4.2	25	Voor perceel twee wordt in de scope beschreven dat ontwerp en ontwikkeling van onderstations en regelstations onder de werkzaamheden valt. Er wordt ook gesproken over ontwerp en engineering van WKO's, MS-stations en trafo's. Echter wordt er bij Technische Beroepsbekwaamheid geen eisen aan gesteld om deze expertise aan te tonen. Wat is de gevraagde ervaring op dit gebied?	We hebben er bewust voor gekozen om het aantal referentie-eisen te beperken tot drie minder restrictieve knock-outs per perceel. Op het door u genoemde expertises worden geen knock-out eisen gesteld.
97	Aanbestedingsdocument	3.4.2	25	Beroepsbekwaamheid, Mbt perceel 1: de definitie van WEQ staat gelijk aan 1 woning. Hier wordt niet ingegaan op het aspect 'warmte'. Zijn de eerste twee eisen voor perceel 1 over energiebehoefte gericht op alleen warmte of ook andere energiedragers?	Zie het antwoord op vraag 88.
98	Aanbestedingsdocument	4.3.8	32	perceel 1, perceel 2 , perceel 3: Bijlage Invulling SROI. Kan de bijlage "invulling SROI" genoemd in §4.3.8 worden toegevoegd?	Bijlage Invulling SROI is aan de documenten toegevoegd.
99	Aanbestedingsdocument	4.3.8	32	social return: AD verwijst naar een bijlage Invulling Social Return. Deze hebben we niet bij de stukken aangetroffen. Is het mogelijk om deze bijlage alsnog te versturen?	Bijlage Invulling SROI is aan de documenten toegevoegd.
100	Aanbestedingsdocument	4.3.8	32	Gezien de totale opdrachtsom zich zal vormgeven gedurende de opdracht is de vraag hoe om te gaan met social return. Moet social return per opdracht worden uitgevoerd of 5% over de opdrachtsom van de gehele looptijd van de raamovereenkomst?	Voor deze Raamovereenkomst geldt dat de inzet social return pas na het eerste jaar wordt gevraagd, doorlopend naar een jaar na aflopen van de Raamovereenkomst- over gegunde omzet (per jaar). Social return opdrachten worden uitgevoerd steeds over de omzet per jaar, in het daarop volgende jaar.

vraag	Document	Hoofdstuk/ paragraaf/a rtikel	blz.	Vraag	Antwoord
101	Aanbestedingsdocument	4.3.8	32	De Commissie van Aanbestedingsexperts heeft ten aanzien van het aanbesteden van ingenieursdiensten geoordeeld dat het stellen van een Social Return-verplichting van 5% disproportioneel is, omdat bij dergelijke specialistische dienstverlening van intellectuele aard het veel moeilijker is om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te werk te stellen (zie CvA, Advies 93-95, punten 5.4.3 en 5.4.4). Kan de aanbesteder bevestigen dat het percentage van de Social Return-verplichting op 2% wordt gesteld? Zo nee, waarom niet?	Nee, we zullen de social return verplichting niet op 2% stellen. De social returnverplichting wordt opgevraagd a.h.v. de bouwblokken methode (zie toegevoegde Bijlage Invulling SROI). Binnen deze bouwblokkenmethodiek is het mogelijk om op andere wijze te voldoen aan de SROI verplichting, dan het te werk stellen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Hierdoor kan een bureau met specialistische dienstverlening van intellectuele aard ook voldoen aan de 5% eis.
102	Aanbestedingdocument	5.2.1	34	Op Pagina 34 staat: De beoordelingscommissie waardeert voorbeelden die: ☐ Werkelijk vernieuwend zijn of waren bij toepassing; ☐ Succesvol zijn geïmplementeerd bij projecten; ☐ Verschillende energiesystemen integreren (bijv. warmte en elektriciteit); ☐ Toepasbaar zijn binnen de Arnhemse situatie en ruimtelijke context. In de wijk Saksen Weimar (https://arnhem.resourcefully.nl/) heeft de gemeente Arnhem een echt integrale analyse gedaan en ontwikkel scenario's doorgerekend. Waarom wordt dit niet genoemd in het aanbestedingsdocument ?	AD ziet niet in hoe deze vraag zich verhoudt tot de beoordeling zoals beschreven op pagina 34 van het aanbestedingsdocument. Daarnaast wil AD niet sturend zijn op de inschrijvingen. Ieder project heeft een eigen oplossing nodig.
103	Aanbestedingsdocument	5.2.1	34	perceel 1: Klopt het dat jullie geen plan van aanpak en planning verwachten voor inschrijvingen in perceel 1?	Dat is correct.
104	Aanbestedingsdocument	5.2.1	34	perceel 1: Hoeveel ruimte is er voor het uitproberen van innovatieve methodes in perceel 1?	Innovatieve methodes zijn nodig in de energietransitie. Dit wordt binnen de Nadere Opdracht gespecificeerd.
105	Aanbestedingsdocument	5.2.1	34	" In de beschrijving wordt gebruikgemaakt van de STARR-methodiek (Situatie, Taak, Actie, Resultaat, Reflectie)" Zien jullie graag 1 voorbeeld per element van de STARR methodiek of 1 voorbeeld via de STAR methdiek toegelicht?	In de beschrijving beogen we één of meer voorbeeld(en) omschreven via de STARR methodiek.
106	aanbestedingsdocument	5.2.1	34	Dienen voor de kwaliteitscriteria ook ondertekende referentiebladen te worden ingediend?	Nee, gezien het aantal toegestane pagina's is dit niet praktisch. Het is wel raadzaam om uw referentie dusdanig te omschrijven dat deze herleidbaar is naar de opdracht en opdrachtgever.
107	Aanbestedingsdocument	5.2.1	34	Gegeven de aard van perceel 1 vinden we het in het gunningscriterium gestelde "Uitvoering is daarbij de hoogste trap van succes." niet geheel passend. Zeker omdat de ingebrachte creativiteit in de fase van perceel 1 ver weg staat van de uitvoering (en de partij daar beperkt invloed op heeft), is hier wat ons betreft niet per definitie een direct causaal verband aan te koppelen. De meest ambitieuze en creatieve projecten hoeven niet per se tot uitvoering te komen en andersom: veel uitvoerbare projecten zijn vaak een gevolg van een degelijk proces. Bent u akkoord met het aanpassen van deze nuance in het gunningscriterium en dat uitvoerbaarheid niet als het hoogste trap van succes wordt gezien (of in ieder geval niet als beste wordt beoordeeld)?	Dit is niet akkoord, echter is reflectie ook een onderdeel van dit subgunningscriterium (STARR-methode).
108	Aanbestedingsdocument	5.2.1.	34	"Onder innovatiekracht wordt verstaan: het vermogen om op een originele, creatieve en effectieve wijze af te wijken van gangbare oplossingen, waarbij sprake is van aantoonbare vernieuwing in aanpak, techniek, samenwerking of procesinrichting. Innovatieve ontwikkelingen test je graag in kleinere settings om daarna te verfijnen en optimaliseren. Zijn er al innovatieve proeftuinen die jullie interessant vinden? En hoe past deze aanpak binnen het behalen van de klimaatdoelstellingen van de gemeente? Is hier ruimte voor?	AD stelt dat deze vraag niet relevant is voor de beoordeling. Echter geven we een korte toelichting: Binnen de gemeente Arnhem lopen enkele innovatieve proeftuinprojecten die gericht zijn op het testen en optimaliseren van nieuwe oplossingen. Er is dus ruimte om proeftuinen binnen Nadere Opdrachten in te brengen.
109	Aanbestedingsdocument	5.2.1.	34	"Toepasbaar zijn binnen de Arnhemse situatie en ruimtelijke context. Kunt u toelichten in hoeverre voorbeelden van innovatieve oplossingen buiten Arnhem worden gewaardeerd? Of zijn deze minder relevant?	De beoordelingscommissie beoordeelt ook innovatieve oplossingen buiten Arnhem. Hierbij wordt gekeken in welke mate deze toepasbaar zijn voor Arnhem.

vraag	Document	Hoofdstuk/ paragraaf/a rtikel	blz.	Vraag	Antwoord
110	Aanbestedingsdocument	5.2.1.	34	" het betreft een out-of-the-box benadering die leidt tot een significante verbetering of doorbraak" Zouden jullie meer kunnen toelichten over hoe jullie dit definiëren in de context van integrale energiesystemen?	AD geeft hier geen concrete voorbeelden om niet te sturen op de antwoorden. Met out-of-the-box doelt AD op het buiten bestaande kaders kunnen denken om tot een significante verbetering of doorbraak te komen.
111	Aanbestedingsdocument	5.2.1.	34	"Onder innovatiekracht wordt verstaan: het vermogen om op een originele, creatieve en effectieve wijze af te wijken van gangbare oplossingen, waarbij sprake is van aantoonbare vernieuwing in aanpak, techniek, samenwerking of procesinrichting. Innovatie is in deze context meer dan optimalisatie" Hoe zien jullie innovatiekracht in de vorm van samenwerking? Zijn samenwerkingen met nieuwe partijen innovatief of kijken jullie vooral naar nieuwe samenwerkingsvormen?	Het kan zowel om technische als proces- of organisatorische innovaties gaan, waarbij deze aanbesteding is gericht op technisch-financiële advisering.
112	Aanbestedingsdocument	5.2.1	36	K2 Integraliteit : U geeft aan dat de inschrijver dient toe te lichten hoe de kennisdeling met zowel interne als met externe organisaties eruit ziet. Kunt u een voorbeeld geven van deze organisaties voor perceel 1?	Met de interne organisatie wordt de organisatie van de Opdrachtnemer / Inschrijver bedoeld, dus het gaat zowel om interne als externe kennisdeling. Een voorbeeld van een externe organisatie zijn Opdrachtnemers binnen andere percelen, of externe stakeholders binnen een project zoals bijvoorbeeld woningcorporaties.
113	Aanbestedingsdocument	5.2.1.	36	" Hoe wordt omgegaan met kennishiaten en hoe samenwerking met externe experts wordt vormgegeven " Bij het samenwerken met externe experts, welke vrijheid hebben wij daar om zelf een partij in te schakelen?	Bij de inschrijving wordt gewaardeerd als Inschrijver zich bewust is van de noodzaak tot samenwerken en hier makkelijk in kan schakelen. Bij de inschrijving op Nadere Opdrachten is de inschrijver vrij om met onderaannemers in te schrijven waar nodig. Bij de uitvoering van Nadere Opdrachten zal in samenspraak worden bepaald of andere partijen nodig zijn.
114	Aanbestedingsdocument	5.2.2	36	K2 Integraliteit :K2 geldt voor alle percelen. Wanneer de inschrijver beslist op één perceel in te schrijven kan deze toelichting dan toegespitsd worden op de activiteiten binnen dat perceel?	In de beschrijving van K2 staat: 'Maak het opgestelde document specifiek voor het perceel waarvoor wordt ingeschreven. Dit wordt ook meegenomen in de beoordeling.' Dit geldt als u voor 1 perceel inschrijft, maar ook als u voor meerdere percelen inschrijft.
115	Aanbestedingsdocument	5.2.2	36	Kunt u toelichten uit welke expertises de beoordelingscommissie bestaat tijdens de mondelinge toelichting? Is dit hetzelfde team als voor de rest van de aanbesteding?	De rollen in het beoordelingsteam zijn gedurende de gehele beoordeling gelijk en bestaat veelal uit de volgende rollen: Perceel 1; Projectmanager, Beleidsadviseur Perceel 2; Projectmanager, Technisch Adviseur Perceel 3; Projectmanager, Beleidsadviseur, Technisch Adviseur
116	Aanbestedingsdocument	5.2.2	36	Paragraaf K2 Integraliteit : Welke stakeholders verwacht u te betrekken tijdens de opdrachten?	Dit wordt binnen de Nadere Opdracht gespecificeerd. Enkele voorbeelden van externe stakeholders, maar niet beperkt tot: woningcorporaties, energie- of warmtebedrijven, netbeheerders, provincie Gelderland, waterschappen, bedrijven.
117	Aanbestedingsdocument	5.3.1	37	Het is volgens vaste jurisprudentie (o.a. V.zr. Rb Oost-Brabant d.d. 15-11-2023, ECLI:NL:RBOBR:2023:6318) niet toegestaan de samenstelling en het aantal leden van de beoordelingscommissie te wijzigen, omdat in dergelijk gevallen niet alle commissieleden op basis van dezelfde informatie kunnen beslissen en zo de transparantie van de procedure te waarborgen en gelijke behandeling van alle inschrijvers te verzekeren. Kunt u bevestigen dat de beoordelingscommissie uit 3 functionarissen zal bestaan? Zo niet, waarom niet?	In de door u aangehaalde rechtspraak, week de aanbestedende dienst af van de door hen in de aanbestedingsstukken beschreven beoordelingsprocedure, wijzigde hiermee de voorgeschreven procedure en schond hiermee het aanbestedingsrechtelijke transparantiebeginsel. Gemeente Arnhem heeft meer ruimte genomen in de beschreven beoordelingsprocedure: 'De beoordelingscommissie bestaat uit drie personen. De AD behoudt zich het recht voor dit aantal in voorkomende gevallen aan te passen.'
118	Aanbestedingsdocument	5.3.1	37	De inschrijvingen worden door de aanbestedingscommissie in consensus beoordeeld. Uit talloze onderzoeken blijkt dat consensus wordt beïnvloed door de leider(s) van een groep, en dan niet door zijn inhoudelijke (of zelfs retorische) argumenten. Te vaak bepalen gender, karakter en status of er naar je geluisterd wordt. Daarnaast speelt hiërarchie en senioriteit natuurlijk nog een grote rol. Kunt u aangeven op welke wijze u dit borgt tijdens de consolidatiesessie om de scores en bevindingen te bespreken en de definitieve scores vast te stellen? Zo nee, waarom niet?	Dit wordt geborgd door eerst individueel te beoordelen, bij die individuele beoordelingen al de motivatie van de individuele beoordelaars vast gelegd, tijdens de plenaire bespreking van de individuele beoordelingen bespreken deze aan de hand van de motivaties ten opzichte van de vraag en door dit proces door een onafhankelijk gespreksleider te bewaken. Overigens heeft een beoordeling op 'gemiddelde' eigen nadelen en risico's en wordt ook tijdens deze methode gebruik gemaakt van een plenaire bespreking.

vraag	Document	Hoofdstuk/ paragraaf/a rtikel	blz.	Vraag	Antwoord
119	Aanbestedingsdocument	5.3.1	37 38	In de beoordeling wordt een onderscheid gemaakt wordt tussen de meerwaarde van de aanbidding. Kunt u toelichten op welke wijze u hier een onderscheid tussen maakt?	Als extra wordt beoordeeld die (extra) elementen welke Inschrijver benoemt, naast de reeds in de vraagstelling benoemde elementen, welke naar oordeel van de AD een verrijking zijn voor energietransitie in Arnhem.
120	Aanbestedingsdocument	algemeen		Hoe ziet het projectteam er aan de kant van de gemeente uit en welke positie hebben deze mensen in de organisatie?	Het projectteam kan per Nadere Opdracht verschillen. Nadere Opdrachten kunnen zowel vanuit de afdeling Duurzaamheid als vanuit het Programma Versnelling Energietransitie verstrekt worden. Momenteel wordt onderzocht hoe de organisatie vanaf 2026 vormgegeven wordt. Voor deze opdracht is belangrijk: - directe aansturing altijd vanuit een project, per project is de projectsamenstelling anders, afhankelijk van fasering en omvang; - er zal één overkoepelende contractbeheerder van deze raamovereenkomst zijn.
121	Algemene Inkoopvoorwaarden	3.3	6	Art. 3.3: Kunt u bevestigen dat het besluit zoals bedoeld in art. 3.3 van de inkoopvoorwaarden met betrekking tot deze opdracht is genomen?	Nee, strikt genomen kan AD dat niet, omdat het hier gaat om een Raamovereenkomst, waarin nog geen opdracht is opgenomen. Op het moment dat een Raamcontractant een Nadere Opdracht gegund krijgt, is hier wel sprake van.
122	Algemene Inkoopvoorwaarden	4	7	Art. 4.5: Wij gaan ervan uit dat het bepaalde in art. 4.5 alleen geldt indien eventuele sancties toe te rekenen zijn aan de schuld van de opdrachtnemer. Kunt u dat bevestigen?	Ja, dat kan de AD bevestigen.
123	Algemene Inkoopvoorwaarden	4.5	7	Artikel 4.5 van de Algemene Inkoopvoorwaarden bepaalt dat de contractant de gemeente dient te vrijwaren voor strafrechtelijke boetes en bestuursrechtelijke sancties. Deze vrijwaring gaat erg ver. Is het mogelijk de bepaling zodanig aan te passen dat de contractant de gemeente vrijwaart (waarbij de vrijwaring is beperkt overeenkomstig de aansprakelijkheidsstaffel uit artikel 16.1 Algemene Inkoopvoorwaarden) indien deze boete of sanctie wordt opgelegd als een direct gevolg van een toerekenbare tekortkoming van de contractant?	Zie het antwoord op vraag 122.
124	Algemene Inkoopvoorwaarden gemeente Arnhem 2025	4.5	7	Dit artikel bevat een zeer ruime vrijwaring voor strafrechtelijke boetes en bestuurlijke sancties. Is de Gemeente bereid de woorden 'die verband houden met de overeenkomst' gewijzigd worden naar: 'die verband houden met de toerekenbare tekortkoming van de Contractant'? Indien nee, kan de Gemeente aangeven waarom niet?	Zie het antwoord op vraag 122.
125	Algemene Inkoopvoorwaarden	6	8	Art. 6.1: Wij gaan ervan uit dat met betrekking tot de te verrichten werkzaamheden de wettelijke norm geldt dat opdrachtnemer dient te handelen zoals van een zorgvuldig en redelijk handelend adviseur mag worden verwacht. Kunt u dit bevestigen? Voorts stellen wij voor de duur van de garantie te bepalen tot het moment van acceptatie van de diensten.	1. Ja, artikel 7:401 van het Burgerlijk Wetboek stelt dat de opdrachtnemer de zorg van een goed opdrachtnemer in acht moet nemen, wat concreet betekent dat de opdrachtnemer moet handelen zoals een redelijk bekwaam en redelijk handelend vakgenoot in die omstandigheden zou doen. En deze zorgplicht kan zich in bepaalde gevallen uitstrekken tot derden die mogelijk worden beïnvloed door het verstrekte advies. 2. Zie ook het antwoord op vraag 143
126	Algemene Inkoopvoorwaarden gemeente Arnhem 2025	6.1	8	Dit artikel bevat een expliciete garantie die niet verzekeraar is en daarmee in strijd voorschrijft 3.9A van de Gids Proportionaliteit (waarin wordt aangegeven dat risico's verzekeraar dienen te zijn, hetgeen met garantieverplichtingen niet het geval is). Bovendien wordt hiermee een beroep op overmacht uitgesloten, hetgeen onredelijk is. Is de Gemeente bereid om het woord 'garandeert' te wijzigen naar 'draagt zorg voor'? Onze voorgestelde wijziging houdt geen risico in voor de Opdrachtgever, maar leidt er wel toe dat wij onze verzekeringsdekking houden, hetgeen ook in het belang is van de Opdrachtgever. Zo nee, kunt u bevestigen dat dit artikel slechts van toepassing is, indien er sprake is van een toerekenbare tekortkoming aan de zijde van Contractant?	De AD is akkoord met de volgende aanpassing: de Contractant garandeert dat de geleverde prestaties voldoen aan de Raamovereenkomst en de Nadere Overeenkomst en draagt zorg voor dat prestaties voldoen aan de algemeen geldende normen, aan gemeentelijke kwaliteitsnormen en aan de voorschriften die bij of krachtens wet of verdrag gelden met betrekking tot, maar niet uitsluitend, veiligheid, toegankelijkheid, gezondheid, milieu, Data en informatieveiligheid.

vraag	Document	Hoofdstuk/ paragraaf/a rtikel	blz.	Vraag	Antwoord
127	Algemene Inkoopvoorwaarden gemeente Arnhem 2025	7	8	De termijn voor geheimhouding is nu onbeperkt. Graag zien wij een termijn worden opgenomen. Kan de Gemeente akkoord gaan met de volgende toevoeging: 'De Overeenkomst tussen partijen en de daaruit voortvloeiende geheimhoudingsverplichtingen zullen gedurende drie (3) jaar na de ingangsdatum van de Overeenkomst van kracht blijven.'	De gemeente is akkoord met de toevoeging van 'De Overeenkomst tussen partijen en de daaruit voortvloeiende geheimhoudingsverplichtingen zullen gedurende drie (3) jaar na de ingangsdatum van de Nadere Overeenkomst van kracht blijven, tenzij bij de uitvraag van de Nadere Overeenkomst een langere beperkte termijn wordt gevraagd.'
128	Algemene Inkoopvoorwaarden gemeente Arnhem 2025	7	8	Kan de Gemeente bevestigen dat het voor de Contractant is toegestaan om één kopie te behouden van al hetgeen bij de uitvoering van de Overeenkomst ter kennis komt met een vertrouwelijk karakter? Wij willen immers één kopie behouden om de juiste uitvoering van de overeenkomst te kunnen aantonen en ons eventueel te kunnen verdedigen tegen claims. Indien dit niet mogelijk is, waarom niet?	Ja, de gemeente kan dit bevestigen.
129	Algemene Inkoopvoorwaarden gemeente Arnhem 2025	7.4	8	De werknemer is geen contractspartij. Wij willen dan ook voorkomen dat onze medewerkers contractueel door de gemeente worden aangesproken. Onze medewerkers zijn op grond van hun arbeidsovereenkomst tot geheimhouding verplicht. Wij als opdrachtnemer zijn wel bereid om een geheimhoudingsverklaring te ondertekenen. Kan de gemeente bevestigen dat het artikel wordt gewijzigd naar: 'De Contractant en de Gemeente kunnen een geheimhoudingsverklaring overeenkomen. De Contractant draagt zorg voor deze kennis bij haar werknemers'? Zo nee, waarom niet?	De gemeente is akkoord met: De Raamcontractant en de Gemeente kunnen een geheimhoudingsverklaring overeenkomen. De Raamcontractant draagt zorg voor de geheimhouding van haar werknemers met betrekking tot de Nadere Opdrachten.
130	Algemene Inkoopvoorwaarden	8.2	8	Op grond van artikel 8.2 van de Algemene Inkoopvoorwaarden komen de intellectuele eigendomsrechten (IE-rechten) die kunnen worden uitgeoefend ten aanzien van de resultaten van de verrichtte diensten toe aan de gemeente. Dit terwijl zowel de wettelijke bepalingen (o.a. de Auteurswet) als de branchevoorwaarden (RVOI-2001 en DNR 2011) bepalen dat alle IE-rechten bij de maker/contractant berusten. Een belangrijk kenmerk van advies- en ingenieursbureaus is het vermogen tot innovatie en vernieuwing. De overdracht van IE-rechten naar de gemeente is vanuit commercieel oogpunt dan ook niet acceptabel voor ons. We willen u echter wél graag een gebruiksrecht verlenen op de IE-rechten die kunnen worden uitgeoefend ten aanzien van de resultaten van de verrichtte diensten, waarvoor een overdracht van de IE-rechten niet noodzakelijk is. Deze constructie wordt ook aanbevolen in de Gids Proportionaliteit (3e herziening, januari 2022, pagina 67), met als reden dat op deze manier recht wordt gedaan aan de positie van zowel de contractant als de opdrachtgever. Bent u gelet op het bovenstaande bereid artikel 8.2 Algemene Inkoopvoorwaarden te laten vervallen zodat de IE-rechten die rusten op de resultaten van de verrichtte diensten bij contractant blijven berusten, en in plaats daarvan overeen te komen dat de gemeente een niet-exclusief, niet-overdraagbaar en niet-sublicentieerbaar gebruiksrecht voor de duur van het project verkrijgt op de IE-rechten ten aanzien van de resultaten van de verrichtte diensten door contractant, zoals opgenomen in artikel 8.1 algemene voorwaarden?	Artikel 8.2 geldt voor maatwerk (bijvoorbeeld een systeem/methode/software speciaal op maat voor de gemeente ontworpen en gemaakt); op het moment dat u Maatwerk voor de gemeente maakt en levert, dan draagt u de IE-rechten over aan de gemeente omdat de gemeente voor dat systeem/methode/software heeft betaald om zelf te gebruiken. Artikel 8.1 gaat over de resultaten van de verrichtte diensten, waarvoor een overdracht van de IE-rechten niet noodzakelijk is, maar een onbeperkt, eeuwigdurend, onvoorwaardelijk en onherroepelijk gebruiksrecht wel. Beide artikelen hebben een belangrijke werking in specifieke omstandigheden. Daarom zal AD geen van beide artikelen laten vervallen. Wel zal AD in het geval van een Nadere Opdracht duidelijk aangeven of het gaat om een Opdracht die vraag om resultaten (zoals bedoeld in Art 8.1) of om maatwerk (zoals in Art. 8.2).
131	Algemene Inkoopvoorwaarden	8	8	Art. 8.1 en 2: Het is ons niet toegestaan de "achterliggende" intellectuele eigendomsrechten (zoals softwarelicenties) aan derden over te dragen. Dit is wel mogelijk voor de door ons geleverde fysieke resultaten van onze werkzaamheden, waar het de gemeente uiteindelijk om gaat. Wij verzoeken u artikel 8.1 van de inkoopvoorwaarden aan te vullen met de navolgende passage: "Uitgesloten van dit artikel zijn de materialen, (ontwikkelings-)producten, methoden en technieken (inclusief software) die opdrachtnemer gedurende de uitvoering van de overeenkomst gebruikt, waarvan opdrachtnemer of haar licentiegevers voorafgaand aan de overeenkomst de intellectuele eigendomsrechten bezaten."	Zie het antwoord op vraag 130. We zullen uw aanvulling niet overnemen.
132	Algemene Inkoopvoorwaarden	10	9	Artikel 10: data Gelet op Europese regelgeving zoals de Data Act en nog aankomende regelgeving rondom openbare overheidsdata, waarbij het uitgangspunt is dat (overheids-) data vrijelijk gedeeld en toegankelijk is voor de markt, verzoeken wij u om aan opdrachtnemer vrijelijke toegang en een ongelimiteerd gebruiksrecht te geven op bestaande en gegenereerde data.	Openbare overheidsdata is beschikbaar via een openbare overheidsdata site , waar de Nederlandse overheid publieke gegevens vrij beschikbaar stelt voor hergebruik door burgers, bedrijven en studenten, zie voor gemeente Arnhem https://opendata.arnhem.nl/ . Wanneer ervan uit (Europese/landelijke) wetgeving aanpassingen gevraagd worden, zal gemeente Arnhem hier uiteraard in meegaan.

vraag	Document	Hoofdstuk/ paragraaf/ artikel	blz.	Vraag	Antwoord
133	Algemene Inkoopvoorwaarden	13	11	Art. 13.1 : Wij verzoeken de gemeente de termijnen conform artikel 11.1 van de inkoopvoorwaarden niet als fataal te betitelen. Gegadigde verzoekt de gemeente om in plaats daarvan de wettelijke regeling te gebruiken, waarbij gegadigde eerst in gebreke wordt gesteld en vervolgens een redelijke termijn wordt geboden om te herstellen, een en ander zoals in de toelichting bij de voorwaarden ook wordt aangeraden. Kunt u dit bevestigen? Zo niet, kunt u dan toelichten waarom niet?	Het tijdstippen de wijze van nakoming van een (Nadere) Opdracht is overeengekomen bij de minicompetitie / acceptatie van de Nadere Opdracht. Het niet hanteren van deze termijn betekenen dat uw organisatie andere voorwaarden krijgt dan de concurrerende Raamcontractant voor deze opdracht en dat is niet in lijn met een gelijk speelveld. De AD zal weliswaar in gebrekestelling en een redelijke termijn hanteren, maar neemt hierbij mee dat de Opdrachtnemer hier een verantwoordelijkheid heeft om realistische aanbiedingen te doen.
134	Algemene Inkoopvoorwaarden	16	12	Gaat AD - in verband met de grenzen van onze aansprakelijkheidsverzekering - akkoord met de volgende toevoeging aan artikel 16: dat onder schade niet wordt verstaan imagoschade, rentederving en winstderving en dat onze aansprakelijkheid is beperkt tot 10 jaar na voltooiing of beëindiging van de opdracht. Deze aansprakelijkheidsbeperkingen en die zijn genoemd in artikel 16 gelden ook voor alle in de algemene inkoopvoorwaarden genoemde vrijwaringen.	AD is niet akkoord met uw voorstel, Directe en indirecte schade zoals imagoschade, rentederving en winstderving geen begrippen die we terug zien in de wet. Er bestaat dus geen wettelijke definitie van directe en indirecte schade. Ook in de Nederlandse jurisprudentie kennen deze termen geen vastomlijnde definities. In de AIV wordt aangesloten bij het BW en dus bij de wettelijke schadevergoedingsregeling waarbij de vergoeding en de omvang van de schade kortweg wordt bepaald door criteria van causaal verband en toerekenbaarheid. De aansprakelijkheid is bovendien beperkt in art. 8.1 van de Raamovereenkomst.
135	Algemene Inkoopvoorwaarden	16	12	Artikel 16.2 – Uitzonderingen De beperking van de aansprakelijkheid komt te vervallen bij schending van artikel 8 en 9 alsmede bij vrijwaringen. Wij verzoeken u om de uitzonderingen te schrappen zodat de aansprakelijkheidsbeperking van toepassing is op schendingen van artikel 8 en 9 en vrijwaringen. De aansprakelijkheidsbeperking dient eveneens van toepassing te zijn op vrijwaringen. Een onbeperkte aansprakelijkheid of vrijwaring is niet verzekeraar en niet redelijk. Wij verzoeken u derhalve om die uitzondering te schrappen zodat de aansprakelijkheidsbeperking van toepassing is op vrijwaringen.	AD is niet akkoord met uw voorstel.
136	Algemene Inkoopvoorwaarden gemeente Arnhem 2025	16.1	12	Kan de Gemeente bevestigen dat deze bepaling betrekking heeft op de nadere opdracht(en) en/of deelopdracht onder de raamovereenkomst?	Nee, hoewel de meeste verplichtingen ontstaan na gunning van een Nadere Opdracht, heeft de Raamcontractant ook verplichtingen zoals bijvoorbeeld geheimhoudingsplicht ten opzichte van de informatie die in de mini-competitie wordt verstrekt.
137	Algemene Inkoopvoorwaarden gemeente Arnhem 2025	16.2	12	Volgens artikel 16.2 geldt de aansprakelijkheidsbeperking van artikel 16.1 niet voor vrijwaringen. Met andere woorden ingeval van vrijwaringen is de aansprakelijkheid onbeperkt. Met het opnemen van vrijwaringsbepalingen wordt een “buitenwettelijke aansprakelijkheid” gecreëerd. Dat wil zeggen dat deze vrijwaringsbepalingen voor de Opdrachtnemer een verdergaande (contractuele) aansprakelijkheid creëert dan de aansprakelijkheid die Opdrachtnemer, zonder het vrijwaringsbeding, op basis van de (Nederlandse) wet zou hebben. Een dergelijk beding brengt ook de verplichting met zich mee om de wederpartij schadeloos te stellen, ook wanneer Opdrachtnemer bijvoorbeeld zou kunnen bewijzen geen schuld te hebben aan de schadeveroorzakende gebeurtenis. Dergelijke bedingen zijn onverzekerd. Kunt u bevestigen dat deze bepaling niet van toepassing wordt verklaard? Zo nee, waarom is deze bepaling dan niet disproportioneel?	Nee, wij zullen deze bepaling niet laten vallen. Voor deze vrijwaringen geldt de beperking van de aansprakelijkheid in artikel 16.1 inderdaad niet. Dit betekent echter niet dat hiervoor een zogenoemde ‘onbeperkte’ aansprakelijkheid geldt. Voor deze specifieke vrijwaringen wordt aangesloten bij de beperkingen van aansprakelijkheid die worden geboden door het wettelijk systeem van het Burgerlijk Wetboek (zoals eigen schuld art. 6:101 BW en matiging art. 6:109 BW). Dit is niet disproportioneel.
138	Algemene Inkoopvoorwaarden	17	12	Art. 17: Het opleggen van een boete, naast de mogelijkheid om schadevergoeding te vorderen, is onredelijk bezwarend. Wij verzoeken u de boete te schrappen.	Dit is akkoord.
139	Algemene Inkoopvoorwaarden	17	12	Artikel 6:92 Burgerlijk Wetboek regelt dat het boetebeding in de plaats treedt van de wettelijke schadevergoeding. De boete bestaat dus naast een verplichting tot schadevergoeding en is derhalve dubbelop. Kunt u als overheidsinstantie uitleggen waarom afgeweken wordt van deze wettelijke bepaling en waarom dat gezien de omstandigheden redelijk en proportioneel is? Op grond van Voorschrift 3.9A Gids Proportionaliteit wordt immers een boetebeding disproportioneel, geacht, omdat dergelijke bepalingen niet verzekeraar zijn. Hierdoor vormen zij voor Opdrachtnemers een groot financieel risico. Kunt u bevestigen deze bepaling niet van toepassing is? Zo nee, waarom niet?	Zie het antwoord op vraag 138.

vraag	Document	Hoofdstuk/ paragraaf/a rtikel	blz.	Vraag	Antwoord
140	Algemene Inkoopvoorwaarden	19	14	Art. 19.2: Mogen wij ervan uitgaan dat de meerwerkbepaling niet naar de letterlijke tekst onredelijk beperkt wordt uitgelegd? De formulering van 19.2 lijkt nu aan derden toe te rekenen oorzaken, zoals bezwaren en calamiteiten waarop opdrachtnemer geen invloed heeft, uit te sluiten.	Omstandigheden buiten de schuld van Opdrachtnemer vallen onder Overmacht. In Art. 14 en Art. 15 is opgenomen hoe Opdrachtgever omgaat met wel en niet toerekenbare tekortkomingen.
141	concept-raamovereenkomst	8	6	Artikel 8 – Aansprakelijkheid De aansprakelijkheidsbepaling wijkt af van de algemene voorwaarden. Komt dit artikel 8 in plaats van 16 uit de algemene voorwaarden? In dat geval verzoeken wij u om de aansprakelijkheidsbeperking aan te passen naar 3x de opdrachtsom met een maximum van 1.250.000 euro.	Ja, dit artikel gaat boven het gestelde in het artikel 16 AIV. AD zal dit niet aanpassen.
142	Concept-Raamovereenkomst	8.1	6	De aansprakelijkheid wordt slechts beperkt per jaar. Een dergelijke bepaling is voor ons onredelijk en onacceptabel. Bovendien kent een zodanige toevoeging “per jaar” impact op onze verzekeringen. Het is belangrijk dat de maximale aansprakelijkheid van de opdracht in verhouding staat met de waarde van de opdracht. Beroepsaansprakelijkheidsverzekeraars verwachten van hun verzekerden (lees: ingenieursbureaus) dat de contractueel over een te komen aansprakelijkheidsbeperking proportioneel is. Een beperking van de aansprakelijkheid per jaar in plaats van per project/opdracht resulteert in een onevenwichtige verhoging van de contractuele aansprakelijkheid en daarmee de exposure onder de betreffende verzekeringspolis (een x bedrag per jaar per project in plaats van een x bedrag per projectduur). Verzekeraars zijn tegenwoordig nog scherper op risicobeheersing en risicoprofiel. Het inkopen van verzekerde sommen door opdrachtnemers is een uitdaging en verzekeringspremies zijn hard gestegen. De impact van de inflatie op claimkosten maakt dat verzekerde sommen wellicht naar boven moeten worden bijgesteld. Het overeenkomen van een proportionele aansprakelijkheidsbeperking (dus gekoppeld aan de projectduur) is van groot belang om het beroepsaansprakelijkheidsrisico voldoende verzekerd en enigszins betaalbaar te kunnen houden voor ingenieursbureaus. Kunt u daarom bevestigen dat de beperking per jaar in de bepaling wordt geschrapt? Zo nee, waarom niet?	Raamovereenkomst Art. 8 lid 1: 'per jaar' komt te vervallen.
143	Concept-Raamovereenkomst	8.1	6	De aansprakelijkheid is niet gelimiteerd in duur en daarmee van onbepaalde duur. De Gids Proportionaliteit geeft het volgende aan: “Een aansprakelijkheidseis voor onbepaalde duur wordt geacht disproportioneel te zijn.” Kan de opdrachtgever de volgende bepaling toevoegen, zodat deze bepaling in overeenstemming is met de Gids Proportionaliteit: “De aansprakelijkheid van opdrachtnemer is beperkt tot twee (2) jaar nadat opdrachtnemer haar diensten heeft beëindigd of, indien dat eerder is, tot het moment dat de diensten uit hoofde van de Overeenkomst worden beëindigd.” Daarnaast is de schade niet beperkt tot alleen directe schade. De mogelijke schade is daardoor onvoorzienbaar en onwenselijk, kan de opdrachtgever de schade toespitsen op alleen directe schade? Zo niet, waarom niet?	De aansprakelijkheid wordt in tijd beperkt door het Burgerlijk Wetboek; 5 jaar nadat de benadeelde bekend is geworden met de schade en de aansprakelijke persoon. AD wil deze termijn wel beperken tot beperken tot 2 jaar na bekendwording van het gebrek. In het Burgerlijk Wetboek wordt geen onderscheid gemaakt tussen directe en indirecte schade, ook in de Nederlandse jurisprudentie kennen deze termen geen vastomlijnde definities. AD zal uw voorstel niet overnemen.
144	Concept-Raamovereenkomst	8.1	6	Artikel 8.1 conceptovereenkomst leidt onzes inziens tot een disproportionele aansprakelijkheid van opdrachtnemer. Een generieke aansprakelijkheidsbeperking van 2 miljoen euro is, op nadere overeenkomst niveau, onwenselijk en veel te hoog. De waarde van nadere overeenkomsten zullen in de regel aanzienlijk lager liggen dan voornoemde aansprakelijkheidsbeperking. Dat resulteert in een onacceptabele bepaling. Voor het bepalen van een proportionele aansprakelijkheidslimiet dient redelijkerwijs acht te worden geslagen op hetgeen gebruikelijk en verzekerbear is in de betreffende branche. Wij verzoeken u daarom vriendelijk de aansprakelijkheid te beperken met inachtneming van de gebruikelijke regelingen in de branche (zoals artikel 16 van de RVOI-2001 en artikel 13 t/m 18 van de DNR 2011). Bent u bereid de aansprakelijkheid voor schade als bedoeld in artikel 7.1 te beperken tot directe schade en tot maximaal 5x de opdrachtsom?	Nee, AD is niet bereid de aansprakelijkheid op deze wijze aan te passen.

vraag	Document	Hoofdstuk/ paragraaf/a rtikel	blz.	Vraag	Antwoord
145	Concept- raamovereenkomst	8.2	6	U limiteert de aansprakelijkheid tot een maximum van 2 miljoen per jaar. Dit is in de sector buitenproportioneel hoog, zeker voor de aard van de werkzaamheden. Gebruikelijker is om dit bedrag te limiteren op basis van de opdrachtsom per opdracht. Bijv. conform de ARVODI-2025 is is de aansprakelijkheid beperkt tot een vast maximum van vier keer de opdrachtwaarde per gebeurtenis en zes keer per contractjaar. Bent u dit bereid aan te passen?	Zie het antwoord op vraag 144.
146	Concept- Verwerkersovereenkomst	5.1	4	Op grond van artikel 33 AVG dient zonder onredelijke vertraging en, indien mogelijk, uiterlijk binnen 72 uur een melding te worden gemaakt. Derhalve het verzoek om de termijn van 24 uur te veranderen naar uiterlijk 48 uur (hetgeen ruimte geeft voor de verwerkingsverantwoordelijke om de streeftijd van 72 uur te halen). Is de aanbestedende dienst daartoe bereid? Zo niet, waarom niet?	Dit is akkoord.
147	concept- wachtkamerovereenkomst	punt 4	3	Kunt u bevestigen dat de aangeboden prijzen mogen worden geïndexeerd conform artikel 6.2 van de raamovereenkomst indien gebruik wordt gemaakt van de wachtkamerovereenkomst?	In de Raamovereenkomst zijn nog geen prijzen opgenomen, Art. 16.2 geldt voor de wijze van indexeren van de aangeboden prijs tijdens een Nadere Opdracht. Deze wijze van indexeren geldt ook voor in het geval dat de wachtkamerconstructie in werking treedt en deze partij de Raamovereenkomst overneemt.
148	inschrijffomulier referenties		1	Helpt het u dat wij onze ervaring ook illustreren met bijlagen bij dit formulier, of in het formulier plaatjes, schema's etc opnemen?	Ja, illustraties zoals schema's of afbeeldingen kunnen zeker bijdragen aan een beter begrip van hoe de inschrijver voldoet aan de gestelde referentie-eisen.